

Boerenzwaluw

Beschrijving

De lange staartveren en de rode keel kenmerken de boerenzwaluw. De rug is glanzend blauwzwart en de buik roomkleurig.

Leefgebied

Landelijk gebied met kleinschalige landbouw en stallingen genieten de voorkeur. Vee is belangrijk voor de aanwezigheid van insecten. Vanaf eind maart komen de boerenzwaluwen aan. In september trekken ze terug naar het warmere Afrika.

Voedsel

De boerenzwaluw voedt zich uitsluitend met dierlijk voedsel: vooral kleine insecten die zich in de lucht of door warmtestromingen (laten voort) bewegen, en ook veel vliegen.

Nest

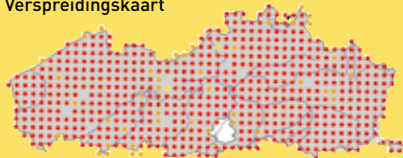
Het is een schotelvormig, open kommetje van modder, vermengd met speeksel, grassen en veren. Het nest wordt altijd binnen in gebouwen gemaakt. De boerenzwaluw heeft twee, maximaal drie broedsels per jaar met telkens 4-5 eieren

Huidige toestand

De boerenzwaluw heeft het moeilijk. De populatie in Vlaanderen schommelt tussen 20 à 30.000 broedpaartjes. In de jaren zeventig waren dat er nog 200 tot 300.000.

Rode lijst: achteruitgaand.

Verspreidingskaart

© Shutterstock

WAT HEBBEN BOERENZWALUWEN NODIG?

Toegankelijke boerderijen

De schaalvergroting in de landbouw speelt de boerenzwaluw parten. Kleine bedrijven met veel donkere stallingen verdwijnen of worden afgesloten. Kleine stallen van hobbyboeren bieden soms een alternatief, uiteraard als ze toegankelijk zijn.

Insecten als voedsel voor hun jongen in lente en zomer

Boerenzwaluwen hebben massa's vliegende insecten nodig om hun jongen te voeden. In gevarieerde landschappen en in de onmiddellijke omgeving van boerderijen zijn die volop aanwezig.

Modder

Heel wat erven en wegboorden zijn verhard. Het vinden van modder als basis voor hun nest wordt voor de boerenzwaluw alsmat moeilijker.

WAT KAN IK DOEN VOOR DE BOERENZWALUW?

TOEGANKELIJKE EN AANTREKKELIJKE STALLEN

- Boerderijen zijn onlosmakelijk verbonden met boerenzwaluwen maar om het label 'Zwaluw-vriendelijke boerderij' te krijgen zijn er toch enkele vereisten:
 - De stallen mogen in geen geval potdicht zijn. Minimaal twee ramen of deuren staan open om de zwaluwen vliegend binnen te laten komen. De minimale afmeting van de opening is 30 x 15 cm. Ook hier oppassen dat de kat er niet bij kan en dat de opening afgesloten kan worden in het broedseizoen.
 - Boerenzwaluwen houden niet van geverfde muren. Indien je dit toch wenst, laat het stukje rond de mogelijke nestplaatsen vrij. Kalken van muren is wel geschikt, het zorgt zelfs voor een betere ondergrond om het nest aan te bouwen.
 - Het nest van een boerenzwaluw wordt meestal al gebouwd vanaf een steuntje: zowel een uitspringende steen, een balk, een steunijzer, een verlichtings-armatuur, een spijker enz. worden gebruikt.

- Ze verkiezen een donker, tocht- en vochtvrij hoekje om het nest te bouwen.
- Een plankje, 40 cm onder het nest, vangt eventueel de mest op; ook een krant op de grond is een oplossing.
- Een ouderwetse mesthoop zorgt voor massa's insecten waar boerenzwaluwen dol op zijn. Ook een laag stro in de stal biedt hen al veel voedsel.

MODDER IN DE BUURT

- Is er in de onmiddellijke omgeving weinig of geen modder te vinden, dan kun je op een verloren plaatsje een plas met modder maken. Leg wat leem of zandleem op een plastic en hou dit van april tot juni vochtig. Zo geef je hen een uitstekend product om te metselen. Ook bestaande plassen vochtig houden, kan heel nuttig zijn.

VERMIJD INSECTICIDEN

Het gebruik van insecticiden binnen de stallen en op het erf is heel schadelijk voor de zwaluwen.

Zwaluwen zijn natuurlijke insectenverdelgers! Geen enkele spuitbus kan daar tegen op!

SUBSIDIE

In sommige gemeenten kun je subsidie krijgen voor het behoud van zwaluwnesten. Neem contact op met de milieudienst.

PRIORITEITEN

Toegankelijke boerderijen

Modder en insecten in de buurt

Vermijd insecticiden

Bescherm bestaande nestplaatsen

© WildaPhoto